

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ αριθ. 581/2008
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

Συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 2008

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη:

Ιωάννης Διονυσόπουλος, Ιωάννα Καραγιανοπούλου, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Βασιλική Πανταζή, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια:

Φωτεινή Δεδούση, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθ. Ερωτ:

Το με αριθμό 26645/4.9.2008 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών (Γενική Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ)

Περίληψη

Ερωτήματος:

Ερωτάται: α) εάν είναι επιτρεπτή η σύσταση ή η συμμετοχή Δήμων και Κοινοτήτων σε ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979, εφόσον αυτή συστήνεται μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 3463/2006, β) σε περίπτωση καταραπτικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, και εφόσον σε μία υπό σύσταση ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 κατέχουν την πλειοψηφία οι Δήμοι και οι Κοινότητες, με ποια μορφή, από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 252 του Ν. 3463/2006, θα λειτουργήσει η εν λόγω εταιρεία, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρ. 4 του ίδιου άρθρου για τις επιχειρήσεις ΟΤΑ ειδικού σκοπού.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Τμήμα γνωμοδότησε, ομοφώνως, ως ακολούθως:

I. Α. Στο άρθρο 252 του Ν 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ Α' 114) το οποίο εντάσσεται στο Δέκατο Μέρος, υπό τον τίτλο «Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» Κεφάλαιο Α', Γενικές Διατάξεις, ορίζεται:

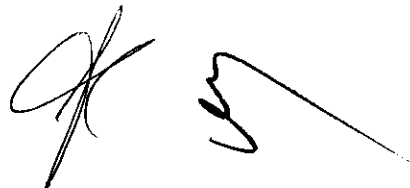
Άρθρο 252. Ορισμοί – Διακρίσεις. 1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις παρακάτω ειδικότερες ρυθμίσεις. Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής:

- α. Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις,*
- β. Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.*

2. Δήμος ή Κοινότητα μπορεί να συνιστά δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων, συναφών με αντίστοιχου περιεχομένου αρμοδιότητες αυτών, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 254 παράγραφος 1.

3. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συνιστώνται είτε μόνον από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, σύμφωνα με τις παρακάτω διακρίσεις. Οι εταιρείες αυτές λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

- α. Οι ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται από περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα διαθέτουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Το υπόλοιπο εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να κατέχεται από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στην εταιρεία της μορφής αυτής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ..*
- β. Οι ανώνυμες εταιρείες, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνον Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έχουν ως αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. και των ενώσεών τους ή και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του*

περιβάλλοντος, τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, αποτελούν αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.. Στην ανώνυμη εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. "Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. θεωρούνται και εκείνες στις οποίες συμμετέχουν μόνο Τ.Ε.Δ.Κ. αντί των Ο.Τ.Α. α' βαθμού." (το τελευταίο εδάφιο της περ.β' προστέθηκε με το άρθρο 25 παρ.6 Ν.3613/2007, ΦΕΚ Α 263/23.11.2007). γ. Για την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας ή την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η σύσταση ανώνυμης εταιρείας μόνον από έναν Δήμο ή μία Κοινότητα, η οποία καλείται δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη εταιρεία.

4. Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. που συνιστώνται βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, οι οποίες διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους, αποτελούν αντίστοιχες επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού.

5. Οι επιχειρήσεις των προηγούμενων παραγράφων αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

6. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή συμμετέχουν σε καμία άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία οποιασδήποτε μορφής, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο παρόν άρθρο. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τη συμμετοχή τους σε ανώνυμη εταιρεία, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 265 παρ. 2 του παρόντος, ή σε άλλα εταιρικά σχήματα, τα οποία ειδικοί κανόνες προβλέπουν για την εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

7. Ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Δήμων και Κοινοτήτων δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση Ο.Τ.Α..

8. Η ευθύνη Δήμου ή Κοινότητας που συμμετέχει σε επιχείρηση Ο.Τ.Α. περιορίζεται κατά το τμήμα της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της επιχείρησης. 9. Ως φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του παρόντος μέρους νοούνται η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., η

Ε.Ν.Α.Ε., οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, οι Σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.».

Β. 1. Σύμφωνα με το άρθρο 253 του Ν. 3463/2006:

«Άρθρο 253. Κανόνες σύστασης.

1. Η σύσταση ή η συμμετοχή σε επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής γίνεται μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Στην απόφαση αυτή καθορίζονται η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, η διοίκηση, οι πόροι και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

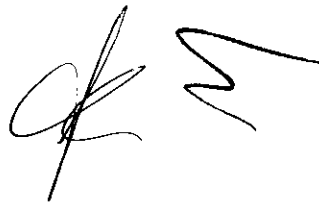
2. Της ανωτέρω αποφάσεως προηγείται η εκπόνηση σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας. Η ίδια υποχρέωση υφίσταται και σε κάθε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου ή της εισφοράς του Ο.Τ.Α. στην επιχείρηση.

3. Η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται από Δήμο ή Κοινότητα σε επιχείρηση Ο.Τ.Α. ενεργείται από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Οι εκθέσεις εκτίμησης δημοσιεύονται στο Τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

4. Στις αποφάσεις των Ο.Τ.Α. ή των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη σύσταση ή συμμετοχή σε επιχείρηση Ο.Τ.Α. περιλαμβάνεται η ειδικότερη κατηγορία επιχείρησης, στην οποία αυτή εντάσσεται, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 252. Η αναφορά της ιδιαίτερης κατηγορίας επιχείρησης γίνεται υποχρεωτικά και στο καταστατικό αυτής, καθώς επίσης και σε όλα τα έγγραφα που η επιχείρηση απευθύνει προς τρίτους.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., είναι δυνατόν να καθορίζονται ειδικότεροι όροι ή προϋποθέσεις που αφορούν το περιεχόμενο της αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για σύσταση ή για συμμετοχή σε επιχείρηση, τα αναγκαία στοιχεία της οικονομοτεχνικής μελέτης, η διαδικασία ελέγχου αυτής, καθώς και κάθε άλλο ειδικό ζήτημα αναγκαίο για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 253 παρ. 5 του Ν. 3463/2006, εκδόθηκε η απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με αριθμό 43886/3.8.2007 (ΦΕΚ Β 1574/17.8.2007) «Καθορισμός των αναγκαίων

στοιχείων της οικονομοτεχνικής μελέτης για τη σύσταση ή μετατροπή Επιχειρήσεων ΟΤΑ και του ελέγχου αυτής».

2. Στο άρθρο 3 της απόφασης αυτής καθορίζονται τα στοιχεία τα οποία πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνει η μελέτη σύστασης ανώνυμης εταιρείας ΟΤΑ, ενώ στο άρθρο 5 προβλέπεται: *«Την οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας παραλαμβάνει η αρμόδια για τα θέματα των Επιχειρήσεων ΟΤΑ υπηρεσία του οικείου δήμου ή κοινότητας και την υποβάλλει προς δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο προς έγκριση».*

Γ. Στο Κεφάλαιο Β' του Δεκάτου Μέρους του ιδίου Κώδικα, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις δημοτικές και κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις (άρθρα 254-264).

Δ. Σύμφωνα με το άρθρο 265 του Ν. 3463/2006, το οποίο εντάσσεται στο κεφάλαιο Γ' του Δεκάτου Μέρους, υπό τον τίτλο «Ανώνυμες Εταιρείες ΟΤΑ»:

«1. Δήμοι ή Κοινότητες, μόνοι ή με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, δύνανται να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων. α. Οι Δήμοι, οι Κοινότητες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το υπόλοιπο μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο και φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. β. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920, και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου. γ. Αν η επιχείρηση λυθεί, οι Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν σε αυτή έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας.

2. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες πέραν αυτών του παρόντος άρθρου. Προς τούτο απαιτείται απόφαση του οικείου συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες και οι ανώνυμες εταιρείες της

παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρείες.

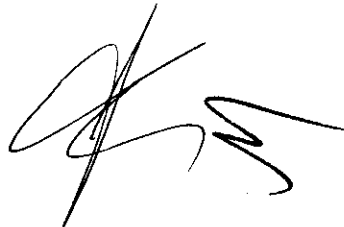
3. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν επιχορηγούνται άμεσα ή έμμεσα από Ο.Τ.Α.. Κατ' εξαίρεση, είναι επιτρεπτή η επιχορήγηση από Ο.Τ.Α. νησιωτικών περιοχών ανώνυμης εταιρείας ή ναυτικής εταιρείας του ν. 959/1979, που αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό τους κεφάλαιο για τη διεξαγωγή θαλάσσιων συγκοινωνιών και μεταφορών, καθώς επίσης και στις περιπτώσεις για τις οποίες υφίσταται ειδική νομοθετική ρύθμιση.

4. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., με εξαίρεση τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες, δεν συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις.

5. Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση ή η σύσταση εμπράγματος βάρους επί ακίνητης περιουσίας που έχει εισφερθεί από Δήμο ή Κοινότητα σε ανώνυμη εταιρεία, την οποία έχει συστήσει ή στην οποία συμμετέχει για την εξυπηρέτηση του καταστατικού της σκοπού, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

6. Το προσωπικό των ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις προεδρικού διατάγματος, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., η οποία παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός αφότου ζητηθεί.

7. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρείας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοικτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) και τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας, όπως αυτές συνάγονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Για τις αναθέσεις της παραγράφου αυτής, των οποίων ο

προϋπολογισμός υπερβαίνει τα όρια που προβλέπουν οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτών.

8. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συγχωνεύονται, διασπώνται ή λύονται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Λύονται υποχρεωτικώς, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά διετία από την ίδρυσή τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας τα ίδια αυτών κεφάλαια, όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/1920, τυχόν αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου που καταβάλλεται από τους Ο.Τ.Α. δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό μεγαλύτερο του ενός δευτέρου (1/2) αυτού.

Ε. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως 8, 12, 41, 48 παρ. 1, 49 παρ. 1, 50 παρ. 1, 57 και 59 του Ν. 959/1979 «Περί της Ναυτικής Εταιρείας» (ΦΕΚ Α` 192), όπως τούτος ισχύει μετά το Ν. 2987/2002 (ΦΕΚ Α` 27):

«Άρθρον 1. 1. Ναυτική εταιρεία είναι η εταιρεία που συνιστάται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και έχει ως αποκλειστικό σκοπό την κυριότητα ελληνικών εμπορικών πλοίων, την εκμετάλλευση ή διαχείριση ελληνικών ή ξένης σημαίας εμπορικών πλοίων, καθώς και την απόκτηση μετοχών άλλων ναυτικών εταιρειών. [σ.σ. η παρ. 1 του άρθρου 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 55 παρ. 1 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ Α` 101)]. 2. Προς επιδίωξιν του ανωτέρω σκοπού, η ναυτική εταιρεία, δύναται να συμμετέχη εις ετέρας ναυτικής εταιρείας του παρόντος νόμου. 3. Η ναυτική εταιρεία είναι εμπορική. 4. Δεν θεωρούνται εμπορικά πλοία κατά την έννοιαν τής παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου τα πλοία του Ν. 438/1976 "περί τουριστικών πλοίων και πλοιαρίων και ναυταθλητικών σκαφών και ρυθμίσεως δασμολογικών και φορολογικών θεμάτων επί πλοίων, ως και επί πλοιαρίων αναψυχής".

Άρθρον 2. 1. Η σύμβασις περί ναυτικής εταιρείας (εταιρική σύμβασις) καταρτίζεται εγγράφως, καταχωρίζεται δε εις το μητρώον ναυτικών εταιρειών, κατά τας διατάξεις των άρθρων 50 έως 53 του παρόντος. 2. Διά της κατά την προηγουμένην παράγραφον καταχωρίσεως ή ναυτική εταιρεία αποκτά νομικήν προσωπικότητα. 3. Διά πράξεις, αι οποίαι ενεργήθησαν επ' ονόματι της υπό

ιδρυσιν ναυτικής εταιρείας πρό της παρ' αυτής κτήσεως νομικής προσωπικότητας ευθύνονται εις ολόκληρον οι ενεργήσαντες αυτάς. Εάν όμως η εταιρεία εγκρίνη ταύτας, ευθύνεται μόνον αύτη.

Άρθρον 3. 1. Η σύμβασις ναυτικής εταιρείας, δέον επί ποινή ακυρότητος να προβλέπη: α) περί της επωνυμίας, της έδρας, του σκοπού και της διάρκειας της εταιρείας, β) περί του εταιρικού κεφαλαίου και των μετοχών, γ) Περί του διοικητικού συμβουλίου, δ) Περί της γενικής συνελεύσεως, ε) περί των δικαιωμάτων των μετόχων, στ) περί διαλύσεως και εκκαθαρίσεως της περιουσίας της εταιρείας. 2. Η εταιρική σύμβασις, δέον να καθορίζη τα μέλη του πρώτου διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Εις περίπτωσιν παραλείψεως, το πρώτον διοικητικόν συμβούλιον διορίζεται δι' ιδιαιτέρας πράξεως απάντων των μετόχων της εταιρείας.

Άρθρον 4. 1. Η Επωνυμία της ναυτικής εταιρείας, δέον να περιλαμβάνη διακριτικόν, το οποίον να αποκλείη την σύγχυσιν προς ετέραν εταιρείαν, ως και τας λέξεις "Ναυτική Εταιρεία" ή απλώς τα αρχικά τούτων γράμματα "Ν.Ε.". 2. Η έδρα της εταιρείας ορίζεται εις δήμον ή κοινότητα της ελληνικής επικρατείας. 3. Η ναυτική εταιρεία συνιστάται δι' ωρισμένον χρόνον.

Άρθρον 5. 1. Το κεφάλαιον της ναυτικής εταιρείας αναλαμβάνεται υπό δύο τουλάχιστον ιδρυτών. 2. Το κεφάλαιον, δέον να καταβληθή εν όλω τοις μετρητοίς εντός δύο ημερών από της καταχωρήσεως της εταιρείας εις το μητρώον. 3. Ως ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο ορίζεται το ποσό των πέντε χιλιάδων ευρώ ή το ισάξιο αυτών σε άλλο νόμισμα, κατά την επίσημη τιμή αυτού την ημέρα της καταχώρισης της εταιρείας στο μητρώο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος του ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου. 4. Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να ορισθεί κατώτερη του ενός ευρώ ή του ισάξιού του σε άλλο νόμισμα, κατά την επίσημη τιμή αυτού την ημέρα της καταχώρισης της εταιρείας στο μητρώο. [σ.σ. οι παρ.3 και 4 αντικαταστάθηκαν ως άνω από το άρθρο 1 παρ.1 του Ν. 2987/2002 με έναρξη ισχύος από την 1η Μαρτίου του έτους 2002 (άρθρο 1 παρ.3 Ν. 2987/2002)].

5. Πάντα τα εκ της μετοχής δικαιώματα του μετόχου, επιφυλασσομένης της διατάξεως της επομένης παραγράφου, είναι ανάλογα προς το υπό της μετοχής

αντιπροσωπευόμενον ποσοστόν κεφαλαίων. 6. Επιτρέπεται όπως διά της εταιρικής συμβάσεως ορίζονται προνόμια υπέρ μετόχων ή μετοχών, ως και να προβλέπεται η έκδοσις προνομιούχων μετοχών μετά η άνευ ψήφου. 7. Η ευθύνη του μετόχου περιορίζεται εις την ονομαστικήν αξίαν της μετοχής αυτού.

Άρθρον 6. 1. Ακυρος είναι ή σύστασις ναυτικής εταιρείας εάν η περί αυτής σύμβασις δεν πληροί τας προϋποθέσεις των άρθρων 1, 2 και 3 παράγραφος 1, του άρθρου 4 παράγραφοι 1 και 2 και του άρθρου 5 παράγραφοι 1, 2 και 3. Επίσης άκυρος είναι η σύστασις ναυτικής εταιρείας, εάν οιοσδήποτε των ιδρυτών εστερείτο της ικανότητος πρὸς δικαιοπραξίαν κατά τον χρόνον υπογραφής της εταιρικής συμβάσεως.

Άρθρον 7. 1. Αι μετοχαί της ναυτικής εταιρείας δύνανται να είναι μόνον ονομαστικά ή μόνον ανώνυμοι. 2. Αι ανώνυμοι μετοχαί μεταβιβάζονται διά παραδόσεως του τίτλου. 3. Η μεταβίβασις των ονομαστικών μετοχών γίνεται διύ εγγραφής εις το βιβλίον μετόχων. Η εγγραφή αύτη χρονολογείται και υπογράφεται υπό του μεταβιβάζοντος μετόχου και του προς ον η μεταβίβασις ή των πληρεξουσίων των. Μεθ' εκάστην μεταβίβασιν ονομαστικής μετοχής εκδίδεται νέος τίτλος ή επισημειούνται υπό της εταιρείας επί του υπάρχοντος τίτλου η γενομένη μεταβίβασις και τα ονοματεπώνυμα μετά των διευθύνσεων του μεταβιβάζοντος και του προς ον η μεταβίβασις. Εναντι της εταιρείας δικαιούχος ονομαστικής μετοχής θεωρείται ο εν τω βιβλίω μετόχων εγγεγραμμένος. 4. Οι μετοχές ναυτικών εταιρειών μπορεί να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο μόνο μετά από έγκριση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και εφ' όσον συντρέχουν οι υπόλοιποι όροι και προϋποθέσεις για την εισαγωγή μετοχών ανωνύμων εταιρειών στο Χρηματιστήριο. Ειδικότεροι όροι για την εισαγωγή και διαπραγμάτευση των μετοχών αυτών στο Χρηματιστήριο θα καθορισθούν με προεδρικό διάταγμα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Εμπορικής Ναυτιλίας. Στην περίπτωση αυτήν η ναυτική εταιρεία υπέχει όλες τις υποχρεώσεις για έλεγχο από ορκωτούς λογιστές και δημοσιότητα οικονομικών καταστάσεων και άλλων στοιχείων, τις οποίες υπέχουν οι ανώνυμες εταιρείες με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. 5. Με την ίδια απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς που αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο μπορεί να ορισθεί ότι η διαπραγμάτευση των μετοχών ναυτικής εταιρείας στο Χρηματιστήριο γίνεται αποκλειστικά και μόνο σε ξένο νόμισμα. Στην

περίπτωση αυτή: α. Στο κείμενο των μετοχών της ναυτικής εταιρείας αναγράφεται ότι η διαπραγμάτευσή τους στο Χρηματιστήριο γίνεται αποκλειστικά και μόνο σε ξένο νόμισμα. β. Η δημόσια εγγραφή στις αυξήσεις κεφαλαίου της ναυτικής εταιρείας τόσο κατά την αρχική εισαγωγή των μετοχών της στο Χρηματιστήριο, όσο και κατά μεταγενέστερη της εισαγωγής στο Χρηματιστήριο νέων μετοχών της ίδιας κατηγορίας, γίνεται απευθείας σε ελεύθερο συνάλλαγμα μη υποχρεωτικά εκχωρητέο στην Τράπεζα της Ελλάδος, το οποίο και αναλαμβάνεται αυτούσιο από την εταιρεία. γ. Η διαπραγμάτευση και αγοραπωλησία των μετοχών στο Χρηματιστήριο γίνεται σε ελεύθερο συνάλλαγμα μη υποχρεωτικά εκχωρητέο στην Τράπεζα της Ελλάδος, το οποίο θα καταβάλλεται απευθείας από τον αγοραστή στον πωλητή. δ. Όλα τα έξοδα και προμήθεια τόσο για την εισαγωγή όσο και τη διαπραγμάτευση των μετοχών ναυτικής εταιρείας στο Χρηματιστήριο εξοφλούνται με την εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος μη υποχρεωτικά εκχωρητέου στην Τράπεζα της Ελλάδος. [η παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω και συγχρόνως προστέθηκε η παρ. 5 με το άρθρο 55 παρ. 2 του Ν. 1892/1990 (Α' 101)].

Άρθρον 8. Επιτρέπεται όπως διά της εταιρικής συμβάσεως επιβάλλονται περιορισμοί εις την μεταβίβασιν των ονομαστικών μετοχών. Η σχετική διάταξις της εταιρικής συμβάσεως, δέον να αναγράφεται ολόκληρος επί της οπισθίας πλευράς του τίτλου.

Άρθρον 12. 1. Η ναυτική εταιρεία διοικείται και εκπροσωπείται υπό του διοικητικού αυτής συμβουλίου, το οποίον απαρτίζεται εκ τριών τουλάχιστον μελών. 2. Νομικόν πρόσωπον εκλεγόμενον ή οριζόμενον μέλος διοικητικού συμβουλίου οφείλει να υποδείξη αμελλητί τον εκπρόσωπόν του.

Άρθρον 41. 1. Η ναυτική εταιρεία λύεται: α) άμα τη λήξει του χρόνου της διάρκειας της, β) δι' αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως, λαμβανομένης δι' απολύτου πλειοψηφίας του όλου αριθμού των δικαιουμένων ψήφου μετοχών, γ) διά της κηρύξεως αυτής εις πτώχευσιν. 2. Η συγκέντρωσις πασών των μετοχών εις εν πρόσωπον δεν αποτελεί λόγον λύσεως της ναυτικής εταιρείας.

Άρθρον 48. 1. Συνιστάται Υπηρεσία Μητρώου Ναυτικών Εταιρειών, υπαγομένη εις το Υπουργείον Εμπορικής Ναυτιλίας. (...)

Άρθρον 49. Η τήρησις του μητρώου τελεί υπό την εποπτείαν του Προϊσταμένου του Πρωτοδικείου Πειραιώς.

Άρθρον 50. 1. Εις το κατά το προηγούμενον άρθρον μητρώον καταχωρίζονται πάσαι αι ναυτικάι εταιρείαι του παρόντος νόμου. (...)

Άρθρον 57: «1. Ανώνυμοι Εταιρείαι και Ειδικαί Ανώνυμοι Ναυτιλιακαί Εταιρείαι, υφιστάμεναι κατά την δημοσίευσιν του παρόντος, δύνανται να μετατραπούν εις Ναυτικάς Εταιρείας διά αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως των μετόχων των, λαμβανομένης κατά τας διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 29 και της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του Κωδικοποιημένου Νόμου 2190/1920. Διά της περί μετατροπής αποφάσεως δέον να προσαρμόζεται το καταστατικόν της μετατρεπομένης εταιρείας, εις τας διατάξεις του παρόντος. 2. Η περί μετατροπής απόφασις μετά του καταστατικού προσηρμοσμένου ως άνω, καταχωρίζεται εις το μητρώον ναυτικών εταιρειών, ανακοίνωσις δε περί τούτου δημοσιεύεται εις το Δελτίον Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. 3. Από της συντελέσεως των ως άνω διατυπώσεων η μετατρεπομένη εταιρεία συνεχίζεται ως Ναυτική Εταιρεία. 4. Μετατροπή ναυτικής εταιρείας εις εταιρείαν ετέρας μορφής δεν επιτρέπεται».

Άρθρον 59: «Αι διατάξεις των άρθρων 76, 742 έως 784 του Αστικού Κώδικος, των άρθρων 18 έως 64 του Εμπορικού Νόμου, ως και του Κωδικοποιημένου Νόμου 2190/1920, ως τροποποιηθείς ισχύει, δεν εφαρμόζονται επί Ναυτικών Εταιρειών».

II. 1. Με το έγγραφο του ερωτήματος δίδεται ότι με τις αποφάσεις, 49/2008 του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Νέας Κούταλης Λήμνου, 61/2008 του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μύρινας Λήμνου, 61/2008 του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ατσικής Λήμνου και 21/2008 του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγίου Ευστρατίου, οι προαναφερόμενοι ΟΤΑ του Ν. Λέσβου, αποφάσισαν την έγκριση των όρων σύμβασης ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979, με σκοπό την συμμετοχή τους στην υπό σύσταση εταιρεία.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις αυτές, η έγκριση των όρων της σύμβασης Ναυτικής Εταιρείας Λήμνου δεν συνιστά και ίδρυση ναυτικής εταιρείας, καθώς θα προηγηθεί οικονομοτεχνική μελέτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 253 παρ. 2 του Ν. 3463/2006, και στη συνέχεια, τα ίδια όργανα θα αποφασίσουν για την σύσταση της εταιρείας.

2. Στο έγγραφο του ερωτήματος διατυπώνονται οι ακόλουθοι προβληματισμοί:

α

«Δεδομένων των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 252 του ΚΔΚ (Ν. 3463/2006) που καθορίζουν τη σύσταση και τη συμμετοχή των Δήμων και Κοινοτήτων σε συγκεκριμένες μορφές επιχειρήσεων και συνεκτιμώντας τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 265, σύμφωνα με τις οποίες «οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ της παρ. 1 του παρόντος άρθρου δεν επιχορηγούνται άμεσα ή έμμεσα από ΟΤΑ,. Κατ' εξαίρεση, είναι επιτρεπτή η επιχορήγηση από Ο.Τ.Α. νησιωτικών περιοχών ανώνυμης εταιρείας ή ναυτικής εταιρείας του ν. 959/1979, που αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό τους κεφάλαιο για τη διεξαγωγή θαλάσσιων συγκοινωνιών και μεταφορών, καθώς επίσης και στις περιπτώσεις για τις οποίες υφίσταται ειδική νομοθετική ρύθμιση», παρακαλούμε να γνωμοδοτήσετε: α) Εάν είναι επιτρεπτή η σύσταση ή η συμμετοχή Δήμων και Κοινοτήτων σε ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979, εφόσον αυτή συστήνεται μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 3463/2006, β) Σε περίπτωση θετικής απάντησης, και εφόσον σε μία υπό σύσταση ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 κατέχουν την πλειοψηφία οι Δήμοι και οι Κοινοότητες, με ποια μορφή, από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 252 του Ν. 3463/2006, θα λειτουργήσει η εν λόγω εταιρεία, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παραγράφου 4 του ιδίου άρθρου για τις επιχειρήσεις ΟΤΑ ειδικού σκοπού».

III. 1. Όπως γίνεται δεκτό στη θεωρία και τη νομολογία, με το Ν. 959/1979 εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη μια νέα εταιρική μορφή, μια ειδική εταιρεία για τη ναυτιλία η οποία δεν εντασσόταν σε κανέναν από τους προβλεπόμενους στο ελληνικό δίκαιο τύπους εταιρείας και η οποία χαρακτηρίστηκε ως μία πρωτοτυπία του ελληνικού δικαίου.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του Νόμου 959/1979 η εταιρεία αυτή αποτελεί μία εταιρεία «χωρίς βαρείς μηχανισμούς και με ελαστικότητα», ώστε να μπορεί να λειτουργεί με ταχύ ρυθμό, όπως απαιτούν οι ναυτιλιακές συναλλαγές.

Το άρθρο 4 του Ν. 959/1979 επιβάλλει όπως η επωνυμία της ναυτικής εταιρείας περιλαμβάνει τις λέξεις «Ναυτική Εταιρεία» ή τα αρχικά «Ν. Ε.», έτσι ώστε, κατά την εισηγητική έκθεση του νόμου, να αποκλείεται η σύγχυση της ναυτικής εταιρείας, ειδικώς προς την ανώνυμη εταιρεία η οποία επιδιώκει ναυτιλιακό σκοπό (βλ. Α. Κιάντου – Παμπούκη, Η ναυτική εταιρεία και η σχέση της με την ανώνυμη εταιρεία, ΕΠΙΣΚΕΔ 2003 σ. 653, καθώς και δημοσίευση Τμήματος

Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Ναυτική Εταιρεία Σύγχρονα Ζητήματα, εκδ. Σάκκουλα, σελ. 17 επ.)

Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 59 του Ν. 959/1979 αποκλείει την εφαρμογή στη ναυτική εταιρεία, των διατάξεων των άρθρων, 76 ΑΚ (περί εκκαθάρισης των νομικών προσώπων), 742 έως 784 ΑΚ (περί αστικής εταιρείας), των άρθρων 18 έως 64 του Εμπορικού Νόμου (που αφορούν εν γένει στις εταιρείες που γνωρίζει ο ΕμπΝ), καθώς και όλων των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει.

2. Παρά ταύτα, η ναυτική εταιρεία έχει τα χαρακτηριστικά μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας, καθώς σύμφωνα και με την εισηγητική έκθεση του Ν. 959/1979, ακολουθήθηκαν οι γενικές γραμμές του Ν. 2190/1920 και του Αστικού Κώδικα περί νομικών προσώπων, ώστε να μπορεί ο νέος θεσμός να εντάσσεται πλήρως στο όλο σύστημα του ελληνικού δικαίου και να δημιουργεί όσο το δυνατόν λιγότερα ερμηνευτικά προβλήματα (ιδ. ο.π. Α. Κιάντου – Παμπούκη, Ναυτική Εταιρεία Σύγχρονα Ζητήματα, εκδ. Σάκκουλα σελ. 20 επ.).

Με βάση τα ανωτέρω στη θεωρία υποστηρίζεται, ότι η ναυτική εταιρεία αποτελεί μία ειδική μορφή ανώνυμης εταιρείας, ότι αποτελεί ιδιαίτερο τύπο εταιρείας και όχι παραλλαγή της ανώνυμης εταιρείας, ότι αποτελεί μορφή ανώνυμης εταιρείας η οποία λειτουργεί κατά τρόπο διαφορετικό από την κοινή ανώνυμη εταιρεία [ιδ. αναλυτικότερα ο.π. Α. Κιάντου – Παμπούκη, Η ναυτική εταιρεία και η σχέση της με την ανώνυμη εταιρεία, και τις εκεί παραπομπές στους, Γεωργακόπουλο, Η «ανώνυμος ναυτική εταιρεία» και το περί αυτής σχέδιον νόμου του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, ΝοΒ 1976, 370, Κινητή, Ο νόμος περί ναυτικής εταιρείας ΕΕΔ 1979, 505 επ. (506 υπό Ι)].

3. Κατά τη νομολογία, παρά το ότι σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν. 959/1979, επί της ναυτικής εταιρείας δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 "Περί ανωνύμων εταιριών", από τις διατάξεις των άρθρων 1, 5, 7, 2 παρ. 2, και 47 του Ν. 959/1979, προκύπτει ότι και η ρυθμιζόμενη από το νόμο αυτό ναυτική εταιρεία, στην πραγματικότητα αποτελεί ανώνυμη εταιρεία με ειδικό εμπορικό σκοπό (την κυριότητα και εκμετάλλευση ή διαχείριση ελληνικών εμπορικών πλοίων) καθώς αποτελεί κεφαλαιουχική ένωση στηριζόμενη όχι στην προσωπική, αλλά στην περιουσιακή συμβολή των εταίρων, τα πρόσωπα των οποίων είναι αδιάφορα, ο δε εταιρικός δεσμός εκφράζεται δια των μετοχών, στις

οποίες διαιρείται το κεφάλαιο (ΑΠ 275/1997, Εφ.Πειρ. 905/1994, Εφ.Πειρ. 1273/1991 και την εκεί παραπομπή στην ΑΠ 795/1977, πρβλ. ΣΤΕ 750/2007, ΝΟΜΟΣ).

III. Από τις διατάξεις του Ν. 3463/2006 οι οποίες προεκτέθηκαν, συνάγονται τα ακόλουθα σε σχέση με τα ζητήματα που τίθενται με τα προκείμενα ερωτήματα:

A. 1. Σύμφωνα με το άρθρο 252 παρ. 1 του Ν. 3463/2006, οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν επιχειρήσεις ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και δύνανται να έχουν τις ακόλουθες μορφές: α) δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, και β) ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.

Σύμφωνα με το άρθρο 252 παρ. 3 και το άρθρο 265 παρ. 1 του Ν. 3463/2006, οι ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, λειτουργούν σύμφωνα με το Ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, στο μέτρο και την έκταση που δεν υφίστανται ειδικές συστατικές και λειτουργικές ρυθμίσεις στο Ν. 3463/2006 (Γνωμδ ΝΣΚ 469/2007, πρβλ. Γνωμδ ΝΣΚ 370/2003 η οποία εκδόθηκε υπό την ισχύ του παλαιού ΔΚΚ).

Περαιτέρω σύμφωνα με το άρθρο 252 παρ. 3 στοιχείο (α), οι ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται από περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα διαθέτουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου.

2. Στο άρθρο 252 παρ. 6 εδάφιο πρώτο του Ν. 3463/2006, ρητώς προβλέπεται ότι οι Δήμοι και οι Κοινότητες δεν μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε καμία άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία οποιασδήποτε μορφής, πέραν εκείνων που προβλέπονται στην αυτή διάταξη.

Εξαιρέση από την παραπάνω απαγόρευση εισάγεται με το δεύτερο εδάφιο της ίδιας διατάξης, στο οποίο ορίζεται ότι είναι επιτρεπτή η συμμετοχή των Δήμων και Κοινοτήτων, κατόπιν απόφασης του οικείου συμβουλίου η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, σε άλλες ανώνυμες εταιρείες πέραν των προβλεπομένων στο άρθρο 252 - εκτός των

ποδοσφαιρικών, τραπεζικών και ασφαλιστικών ανωνύμων εταιριών - ή σε άλλα εταιρικά σχήματα, τα οποία ειδικοί κανόνες προβλέπουν για την εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 253 του Ν. 3463/2006, καθορίζονται οι ειδικότεροι κανόνες σύστασης των επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής (πέραν της σχετικής απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και με την οποία καθορίζονται η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, η διοίκηση και οι πόροι, απαιτείται και η προηγούμενη εκπόνηση σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας, η οποία είναι αναγκαία σε κάθε περίπτωση αύξησης του Κεφαλαίου ή της εισφοράς του Ο.Τ.Α. στην επιχείρηση, κλπ).

Κατ' εξουσιοδότηση της ίδιας διάταξης, έχει εκδοθεί η απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών με αριθμό 438/2007 (ΦΕΚ Β' 1574), στην οποία καθορίζονται τα αναγκαία στοιχεία της προαναφερόμενης οικονομοτεχνικής μελέτης και για τις ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ (άρθρο 3 αυτής).

4. Με τις διατάξεις του άρθρου 265 παρ. 1 του Ν. 3463/2006 ρυθμίζονται τα ζητήματα σύστασης των ανωνύμων εταιριών ΟΤΑ.

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, Δήμοι ή Κοινότητες, μόνοι ή με τους φορείς που προβλέπονται στην ίδια διάταξη, δύνανται να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις οι οποίες διαλαμβάνονται στο ίδιο άρθρο.

Ειδικότερα, κατά το άρθρο αυτό, οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ, διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών, οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920, και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου, αν η επιχείρηση λυθεί οι Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν σε αυτή έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας.

Στην παρ. 2 του άρθρου 265 ορίζεται ότι, οι Δήμοι και οι Κοινότητες επιτρέπεται, κατόπιν απόφασης του οικείου συμβουλίου η οποία λαμβάνεται με την

απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες, με εξαίρεση τις ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρείες.

Στην παρ. 3 του άρθρου 265 προβλέπεται απαγόρευση άμεσης ή έμμεσης επιχορήγησης από τους ΟΤΑ των εταιρειών της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, με ρητή εξαίρεση περί επιτρεπτού της επιχορήγησης από ΟΤΑ νησιωτικών περιοχών, ανώνυμης εταιρείας ή ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979 με αντικείμενο δραστηριότητας τη διεξαγωγή θαλασσίων συγκοινωνιών και μεταφορών, την οποία αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό της κεφάλαιο.

5. α. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 3463/2006:

«Με το άρθρο 252 (...) καθορίζονται επακριβώς οι μορφές των επιχειρήσεων που οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν. Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής: α) Κοινοφελείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις β) Ανώνυμες εταιρείες και γ) Επιχειρήσεις ειδικού σκοπού.

α. Δήμος ή Κοινότητα μπορεί να συνιστά δημοτικές κοινοφελείς επιχειρήσεις (...) β. Ο Δήμος και η Κοινότητα μπορεί επίσης με ειδικές διατάξεις νόμου να συνιστά ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες διακρίνονται στους ακόλουθους τύπους:

- *Τις κοινές ανώνυμες εταιρείες του Ν. 2190/1920,*
- *Τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες και*
- *Τις μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες*

γ. Ο Δήμος και η Κοινότητα μπορεί επίσης με ειδικές διατάξεις νόμου να συνιστά και επιχειρήσεις ειδικού σκοπού. Χαρακτηριστική περίπτωση αυτής της κατηγορίας επιχειρήσεων αποτελούν οι ΔΕΥΑ.

Οι ΟΤΑ δεν επιτρέπεται να συνιστούν η να συμμετέχουν σε καμία άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία οποιασδήποτε μορφής, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο άρθρο αυτό. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τη συμμετοχή ΟΤΑ σε ανώνυμη εταιρεία, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 265 παρ. 2 του παρόντος, ή σε εταιρικά σχήματα που προβλέπονται από ειδικούς κανόνες για την εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων. (...).

Με το άρθρο 265 του παρόντος σχεδίου νόμου ρυθμίζεται ο τρόπος σύστασης ανωνύμων εταιρειών του ν. 2190/1920 από Δήμους ή Κοινότητες, καθώς

και η συμμετοχή τους σε ήδη υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες. (...) Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση επιχορήγηση από ΟΤΑ των επιχειρήσεων του άρθρου αυτού, με την εξαίρεση των ανωνύμων εταιρειών νησιωτικών περιοχών καθώς και της ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979, που αφορά διεξαγωγή θαλασσιών συγκοινωνιών και μεταφορών, όπως επίσης και όπου υφίσταται ειδική νομοθετική ρύθμιση. (...)

Παρατηρείται ότι στην αιτιολογική έκθεση γίνεται αναφορά στη δυνατότητα της κατ' εξαίρεση επιχορήγησης από ΟΤΑ νησιωτικών περιοχών, της ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979, χωρίς να διαλαμβάνονται οι όροι «που αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό τους κεφάλαιο», οι οποίοι περιλαμβάνονται στη διάταξη του άρθρου 265 παρ. 3.

β. Εξάλλου, στην εκδοθείσα μετά τη θέσπιση του Ν. 3463/2006, απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με αριθμό 10819/22.2.2007 με θέμα «*Νέο θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρήσεων ΟΤΑ*» (Εγκύκλιος 16/2007), και ειδικότερα στο σημείο 1 του κεφαλαίου Β' αυτής, αναφέρεται ότι οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ αποτελούν κοινές ανώνυμες εταιρείες.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το σημείο 1.2. της ίδιας εγκυκλίου, στις κοινές ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ, οι οποίες επιτρέπεται, κατά το άρθρο 265 παρ. 3 εδάφιο δεύτερο του Ν. 3463/2006, να επιχορηγούνται από ΟΤΑ νησιωτικών περιοχών, οι οποίοι τις έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό τους κεφάλαιο, εμπίπτουν, η ανώνυμη εταιρεία ή ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 με αντικείμενο δραστηριότητας τη διεξαγωγή θαλασσιών συγκοινωνιών και μεταφορών (σελ. 21 και 24 της εγκυκλίου).

6. Από τις προεκτεθείσες διατάξεις του Ν. 3463/2006, σε συνδυασμό με τα διαλαμβανόμενα, αφενός στην εισηγητική έκθεση αυτού, υπό το άρθρο 252 παρ. 1 στοιχείο (β) [όπου αναφέρεται ότι Δήμος ή Κοινότητα μπορεί με ειδικές διατάξεις Νόμου να συνιστά ανώνυμες εταιρείες οι οποίες χαρακτηρίζονται ως κοινές ανώνυμες], και αφετέρου στο σημείο 1.2. της εγκυκλίου 10819/22.2.2007 [σύμφωνα με το οποίο στις κοινές ανώνυμες εταιρείες, των οποίων επιτρέπεται η επιχορήγηση από ΟΤΑ νησιωτικών περιοχών, εμπίπτουν οι ανώνυμες εταιρείες ή η ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 με αντικείμενο δραστηριότητας τη διεξαγωγή θαλασσιών συγκοινωνιών], συνάγεται ότι στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν.

3463/2006 για τις ΑΕ, η ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 αντιμετωπίζεται ως ανώνυμη εταιρεία, παρά το ότι δεν έχει εφαρμογή επ' αυτής ο κ.ν. 2190/1920.

Η άποψη αυτή είναι σύμφωνη και με την προεκτεθείσα νομολογιακή αντίληψη σχετικά με το χαρακτήρα της ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979, ως ανώνυμης εταιρείας η οποία επιδιώκει ειδικό εμπορικό σκοπό [πρβλ. και Γνωμδ. ΝΣΚ 176/2001, με την οποία έγινε δεκτό, υπό την ισχύ του παλαιού ΔΚΚ (ΠΔ 410/1995), ότι ήταν δυνατή η διάθεση πιστώσεων από ΟΤΑ για την αγορά μετοχών ναυτιλιακών εταιρειών].

7. Από τη διατύπωση του άρθρου 265 παρ. 3 εδάφιο δεύτερο, στο οποίο ορίζεται ότι είναι επιτρεπτή η επιχορήγηση από ΟΤΑ νησιωτικών περιοχών, ανώνυμης εταιρείας ή ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979 με αντικείμενο δραστηριότητας τη διεξαγωγή θαλασσιών συγκοινωνιών και μεταφορών, την οποία αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό της κεφάλαιο, αλλά και από το όλο πλέγμα των διατάξεων που προεκτέθηκαν, δεν δύναται να συναχθεί ότι γεννάται ζήτημα μη επιτρεπού της σύστασης ή συμμετοχής Δήμων ή Κοινοτήτων σε ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979, μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 3463/2006.

Ελλείπει ρητής ρύθμισης στο Ν. 3463/2006 περί απαγόρευσης σύστασης ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979 μετά την ισχύ του [βλ. αντιθέτως άρθρο 267 του Ν. 3463/2006, στο οποίο ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας των υφισταμένων κατά το χρόνο δημοσίευσης του (κατά το άρθρο τέταρτο αυτού) αστικών εταιρειών ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και στην παρ. 2 του οποίου, περιέχεται ρητή πρόβλεψη περί μη επιτρεπού της σύστασης εφεξής τέτοιων εταιρειών, εκτός αντίθετης ρητής και ειδικής νομοθετικής ρύθμισης] τέτοια απαγόρευση και σε κάθε περίπτωση σκοπός του νομοθέτη για θέσπιση τέτοιας απαγόρευσης, δεν δύναται να συναχθεί από τη χρήση των όρων «που αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό της κεφάλαιο» η οποία, σε κάθε περίπτωση, γίνεται με αναφορά στη δυνατότητα επιχορήγησης.

Τέτοια απαγόρευση θα ήταν δυνατόν, κατ' αρχήν, να θεμελιωθεί στις ρυθμίσεις του άρθρου 252 παρ. 3 εδάφιο δεύτερο, περί λειτουργίας των ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ σύμφωνα με το κ.ν. 2190/1920, και παρ. 6 εδάφιο πρώτο, περί απαγόρευσης της σύστασης από Δήμους ή Κοινότητες ή της συμμετοχής αυτών σε

άλλες εταιρείες ή κοινοπραξίες οποιασδήποτε μορφής, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο ίδιο άρθρο.

Η άποψη όμως αυτή δεν παρίσταται αναντίρρητη, λαμβανομένων υπόψη όσων αναφέρθηκαν σχετικά με τη νομολογιακή αντίληψη περί του χαρακτήρα της ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979, ως ανώνυμης εταιρείας που επιδιώκει ειδικό σκοπό, του περιεχομένου της εισηγητικής έκθεσης του Ν. 3463/2006 και της προαναφερθείσας απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών με αριθμό 10819/22.2.2007 (Εγκύκλιος 16/2007), στην οποία η ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 με αντικείμενο δραστηριότητας τη διεξαγωγή θαλασσιών συγκοινωνιών και μεταφορών, χαρακτηρίζεται ως κοινή ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ.

Σε κάθε περίπτωση, τέτοια απαγόρευση θα αφορούσε μόνο τη σύσταση από ΟΤΑ ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979 και δε θα ίσχυε για τη συμμετοχή ΟΤΑ σε τέτοια εταιρεία, η οποία θα ήταν επιτρεπτή, κατά το άρθρο 252 παρ. 6 εδάφιο δεύτερο του Ν. 3463/2006, λόγω του προεκτεθέντος χαρακτήρα της ως ανώνυμης (πρβλ. Γνωμδ ΝΣΚ 230/2001, σύμφωνα με την οποία η αναφορά σε διάταξη σε «συμμετοχή» ΟΤΑ σε εταιρεία, συνιστά περιορισμό του νομοθέτη) .

8. Με βάση τα παραπάνω, εμφανίζεται βάσιμη η άποψη ότι είναι επιτρεπτή, υπό την ισχύ του Ν. 3463/2006, η σύσταση από ΟΤΑ και η συμμετοχή αυτών σε ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 με αντικείμενο δραστηριότητας τη διεξαγωγή θαλασσιών συγκοινωνιών και μεταφορών, η οποία όμως θα διέπεται από συνδυασμένη εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 959/1979 και των διατάξεων του Ν. 3463/2006 περί ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ (μεταξύ των οποίων και του άρθρου 265 παρ. 1 του Ν. 3463/2006, όπου προβλέπεται ότι οι ΟΤΑ διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, ότι όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών, ότι οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920, και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου, ότι αν η επιχείρηση λυθεί, οι Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν σε αυτή έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας, κλπ.).

Υπό την αντίθετη εκδοχή, θα έπρεπε να γίνει δεκτό ότι, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 252 παρ. 1 στοιχείο (β), παρ. 3 εδάφια πρώτο και

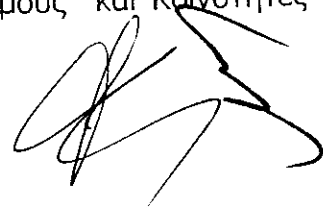
δεύτερο και παρ. 6 εδάφιο πρώτο του Ν. 3463/2006 και του άρθρου 59 του Ν. 959/1979, το οποίο αποκλείει την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2190/1920 επί της ναυτικής εταιρείας, συνάγεται ότι, υπό την ισχύ του Ν. 3463/2006 είναι επιτρεπτή η σύσταση από Δήμους και Κοινότητες ανώνυμης εταιρείας η οποία επιδιώκει ναυτιλιακό σκοπό, διεπόμενης από τον κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, και ότι δεν είναι επιτρεπτή η σύσταση από αυτούς ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/1979, αλλά είναι επιτρεπτή η συμμετοχή τους σε τέτοια εταιρεία, κατ' εφαρμογή του άρθρου 252 παρ. 6 εδάφιο δεύτερο του Ν. 3463/2006.

Β. Ως προς το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος σημειώνεται ότι, όπως συνάγεται από το προεκτεθέν περιεχόμενο των διατάξεων των παρ. 1 και 3 του άρθρου 252 του Ν. 3463/2006, οι προβλεπόμενες στις διατάξεις αυτές ανώνυμες εταιρείες των ΟΤΑ, διακρίνονται των επιχειρήσεων ΟΤΑ ειδικού σκοπού, οι οποίες προβλέπονται στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου, και οι οποίες, κατά τη ρητή πρόβλεψη της τελευταίας αυτής παραγράφου, συνιστώνται με βάση ειδικές διατάξεις νόμου, οι οποίες διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους ως επιχειρήσεων ΟΤΑ.

Σημειώνεται σχετικώς ότι, στο κεφάλαιο Γ' της προαναφερθείσας απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών με αριθμό 10819/22.2.2007 (Εγκύκλιος 16/2007) το οποίο αφορά τις επιχειρήσεις ΟΤΑ ειδικού σκοπού, αναφέρονται ειδικότερα τα εξής: *«Ο Δήμος ή η Κοινότητα, μπορεί με ειδικές διατάξεις νόμου, να συνιστά και επιχειρήσεις ειδικού σκοπού. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αυτής της κατηγορίας επιχειρήσεων αποτελούν: - Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης -Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), - Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης. Οι επιχειρήσεις αυτές διέπονται από το ειδικό νομοθετικό καθεστώς ίδρυσης και λειτουργίας τους, όπως ισχύει»* (ιδ. σελ. 31 της εγκυκλίου).

IV. Με βάση όσα αναφέρθηκαν, στα ερωτήματα που τίθενται με το με αριθμό 26645/4.9.2008 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών (Γενική Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ), και υπό τα ειδικότερα στοιχεία του διδόμενου σε σχέση με αυτά πραγματικού, αρμόζουν, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, οι ακόλουθες απαντήσεις:

Στο ερώτημα υπό στοιχείο (α) αρμόζει η απάντηση ότι, υπό την ισχύ του Ν. 3463/2006, είναι επιτρεπτή η σύσταση από Δήμους και Κοινότητες ναυτικής

εταιρείας του Ν. 959/1979, η οποία θα διέπεται από συνδυασμένη εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 959/1979 και των διατάξεων του Ν. 3463/2006 περί ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ, μεταξύ των οποίων και του άρθρου 265 παρ. 1 του Ν. 3463/2006, όπου προβλέπεται ότι οι ΟΤΑ διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, ότι όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών, ότι οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920, και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου, ότι αν η επιχείρηση λυθεί, οι Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν σε αυτή έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας, κλπ.

Σε κάθε περίπτωση, είναι επιτρεπτή η συμμετοχή Δήμων και Κοινοτήτων σε ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979, κατ' εφαρμογή του άρθρου 252 παρ. 6 εδάφιο δεύτερο, του Ν. 3463/2006.

Στο ερώτημα υπό στοιχείο (β) αρμόζει η απάντηση ότι, εφόσον σε μία υπό σύσταση ναυτική εταιρεία του Ν. 959/1979 κατέχουν την πλειοψηφία οι Δήμοι και οι Κοινότητες, η εταιρεία αυτή θα λειτουργήσει με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, η οποία θα διέπεται από συνδυασμένη εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 959/1979 με τις διατάξεις του Ν. 3463/2006 περί ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ, κατά τα προαναφερόμενα, καθώς δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις του άρθρου 252 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, περί εταιρειών ειδικού σκοπού.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 18 Δεκεμβρίου 2008

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Μαυρίκας
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Φωτεινή Δεδούση
Πάρεδρος ΝΣΚ